

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. Jelgés levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl, ajánlata komoly és megbízható. Telefon: József 129-51. Dohány u. 68.

GAZDAG család nagyobb készpénzhozománnyal férjhez adná művelt, szép leányát, önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

VAGYONOS uriaszony, tekintélyes vagyonnal férjhez menne középkorú, önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

ZSIDÓ urikörök régi, megbízható házasságközvetítője FISCHER, akizhez bizalommal fordulhat. Dohány-u. 68.

HÁZIUR, jómódu uriember, 40-50 éves intelligens uriaszonyt feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

GAZDAG malomtulajdonos és háziur nőülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

FÖLDBIRTÓKOS és szeszgyáros, dúsgazdag uriember nőülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

KITÜNŐ praxisu orvos nőülne, továbbá ügyvéd, mérnök, igazgató nőülne. Ismerkedést diszkrétan, finom formában létrehoz FISCHER, Dohány-u. 68.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

SADCHEN, ki orthodox körökben jár, közöje címét »Vidék« jellegére.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában járias előkelő családból való intelligens leány háziokasszonyi, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosítatik. Cim a kiadóban.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varrómunkát gyönyörűen készítek. Kárpitosok részére is. Szövetség ucca 45. fsz. 6.

ÜVEG- ÉS PORCELLANFESTŐ, ki nem képes álláshoz jutni a szombat megtartása miatt, ezután fordul a szombat-tartó cégekhez, hogy bármily alkalmazásban megélhetési lehetőséget nyujtsanak neki. Három nyelven beszél. Szíves megkeresés esetén cim a kiadóban.

INTELLIGENS orth. zsidó leány, ki irodai munkához is ért sürgős elhelyezkedést keres, lehet gyermek mellé is. Szombattartás nagyon fontos. Cim a kiadóban.

HAJMUNKAS, paróka-készítő leány állást keres. Vidékre is menne. Cim: Wilder Rózsai, Dob-u. 34.

PERFEKT felsőruhavarrónő izlésesen készít uccai és estélyi ruhákat. Hához ajánlkozik. Kéri a jószívű hitsorsosait vegyék pártfogásba, mert szombattartás miatt nem képes elhelyezkedni. Cim: Katz Józsefné, VI, Király u. 8. II. 58 a b.

EGYETEMI hallgató, okl. tanító, tanítást vállal szerény fizetésért, vagy butorított szobáért. Zoltán Tivadar, IV, Muzzeum körut 6. Tudomány egyetem címén.

KERESEK vallásos zsidóleányt, ki perfektül jól főz, süt és egyéb háziéteendőkben segítkezik. Jó bánásmódban részesül. Klein Ferdinándné, Makó.

Különféle.

KÜLÖN szobában ágy kiadó. Nefe-lejts-utca 50. I. 19.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanuló-leány, jobb családból, felvétetik. Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-biság felügyelete alatt. Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54. Naponta friss áru. Hához szállítás. Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle orth. כשר SZALÁMIGYÁR Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb **kővér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölt húsgyártmányait **a legolcsóbb napi árak mellett.** Szétküldés postán naponként kétszer. Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen. Telefon: 7-22.

ויכחתי אויב פורים!

מגילת אשורוש איבערזעצט אויף רייס (גראאס) אין יידיש-דייטשער שפראכע געדרוקט, זעהר אינטערעסאנט. פרייז אין גולדען (ק 12 500) בעטראן אים פארהוינין אויף אדרעסע: Weisz Izrael Miskolc, Szentpéteri-kapu 10.

BÉLYEGZŐKET NYOMTATVÁNYOKAT

héberszövegűeket is kifogástalanul, hibamentesen szállít **ÁBRAHÁM** nyomda és bélyegzőgyár Kecskemét Szombaton zárva.

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta „Miracle“ Budapest, Andrassy-ut 38.

hajeltávolító szer szétküldése utasítás-sal.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó bértrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

Felelős nyomdavezető WEITZ KAROLY

יידישע צייטונג

בער

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90.	ALAPITOTTA: GROSZBERG LIPÓT	ELŐFIZETÉSI DIJ: 1 ÉVRE P 20.- " " 1/2 " " 10.- " " 1/4 " " 5.- Postachequekontó-szám: 50.791.
--	---------------------------------------	---

Elsimult az orth. elnökválság!

— Frankl és Hartstein nem mondanak le — A közp. bizottság ülése —

Ismeretes a »Zsidó Ujság« olvasói előtt azon régóta vajdó irodai elnökség-válság, amely az egész hazai orthodox közvéleményt hónapok óta izgalomban tartja. Frankl Adolf, az általános közkedveltségnek és megbecsülésnek örvendő univerzális tudású orthodox központi irodai elnök 23 éves működése után, kissé megrongált egészségi állapotára hivatkozva, szilárdan elhatározta, hogy visszavonul az orthodox közügyek vezetésének teréről. Szorgalmas munkatársa, Hartstein Lajos az iroda érdemes alelnöke, pozíciójának további betöltését pedig teljesen az elnök maradásától tette függővé.

Az iroda elnöksége már az orthodox főrendválasztás alkalmából egybegyült országos orthodox központi bizottság ülésén akarta lemondását benyújtani, amely akkor csupán az ünnepélyes hangulatra való tekintettel — a bizottsági tagok kérelmére — ethikai szempontból maradt el; anélkül azonban, hogy Frankl elnök eme szándékát megváltoztató hajlandó lett volna. Sőt ellenkezőleg, az iroda elnöksége már akkor elhatározta, hogy két hónap múlva ismét egybe hívja a központi bizottságot, amelynek főtárgya az elnökség lemondása lesz. Közben azonban megmozdult a magyar orth. zsidóság közvé-

ménye és a budapesti hitközségből kiindulva országos akcióba fogott össze, hogy az elnökséget lemondási szándékától eltántorítsa, hogy — a biblia szavaival élve — ne hagyja az Örökkévaló nyáját

עדת הציבור בלי רועה
kípróbált böles vezetése nélkül.

Ennek dacára a központi bizottság e hét keddjére összehívott. Elnökön és alelnökön kívül megjelentek a váci, debreceni és büdszentmihályi főrab-bik, továbbá óbudai Freudiger Ábrahám és Korein Dezső (Budapest), Paskusz Károly (Csorna), Hartstein Mayer és Lipschütz Adolf (Sátorlajaujhely), Mandula Mór (Miskolc), Steiner Vilmos (Pápa), Bernfeld Sámuel (Debrecen) és Weisz Gáspár (Tiszafüred). A jegyzőkönyvet dr. Reiner Imre vezette.

Az ülés előtt az iroda elnökségénél a budapesti orth. hitközségnek egy öttagú küldöttsége (Freudiger Ábrahám elnök, Deutsch Géza alelnök, Bärkány pénztáros, Schlesinger gondnok és Löffler főtitkár) tisztelettel Freudiger és Bärkány urak meleg szavak kíséretében Frankl elnöknek egy díszes albumot nyujtottak át, amely az összes hazai orth. hitközségek képviselőtestületeinek határozatát tartalmazta, miszerint az irodai elnökséget legnagyobb bizalmuk-

ról biztosítják és amelyben Frankl elnököt és Hartstein alelnököt felkérlik, hogy böles vezetésüktől az orthodoxiát ezentul se fosszák meg. Frankl és Hartstein urakat ezen impozáns manifesztum szemmel láthatólag elérzékenyítette s a küldöttség előtt köszönetük mellett kijelentették, hogy ezen országos megnyilatkozást életük legszebb emlékének tekintik s hogy leköszönő szándékukat ennek hatása alatt revideálni fogják.

A bizottsági gyűlésen, azután — a tagok óriási lelkesedésének közepette — Frankl elnök és Hartstein alelnök kijelentették, hogy az országos megnyilatkozásnak és kérésnek engedve, eddigi elhatározásukat megváltoztatják és továbbra is tisztségeikben maradnak.

Ezzel az elnökválság problémája — amely örvendetes fordulattal legközelebbi számunkban bővebben foglalkozni óhajtunk — végleg lekerült a napirendről! Megszűnt elvégre az a régóta huzódó bizonytalanság és aggodalom is, amely a fenyegető elnökválság folytán a hazai orthodoxia szent érdekeit féltőket joggal el-töltötte. A bizottság és kebelében az orsz. rabbibizottság ezen kívül még néhány folyó ügyet tárgyalt le, ami után a gyűlés az elnökség hosszas éltetésével véget ért.

A szeretet pásztorlevele

Szombathely püspöke, gróf Mikes János nagybőjti pásztorlevelében elmélkedik a kereszténység zereitéről, amelyről azt mondja: »A szeretetnek általánosnak kell lennie. A szeretetnek azonban ez az egyetemessége semmi esetre sem zárja ki a hazai fajszeretetet. Sőt, a rendezett szeretet egyenesen megköveteli, hogy elsősorban azokra áradjon annak melege, akik hozzánk a legközelebb állanak.

A tulásba fordult fajszeretet azonban, amely a világos látást elhomályosítja, igazságtalanná és erőszakosá tesz.

Azt hisszük, hogy a pásztorlevél minden sorára idézet, párhuzam és támaszték hozható a zsidó irodalom köréből. Az pedig, hogy a pásztorlevél csupán a pogányok után említi a zsidókat, egyáltalában nem sértő.

Természetesen téves, hogy mi »a megváltás kegyelme« előtt elzárkozunk. Hiszen minden jó zsidó ismétli a téli hónapokon át szombatonként a Zsoltár ama könyörgését: »remélj Izrael fiainhoz, mert önála van az irgalom s nála van a megváltás és ő megváltja Izraelt az ő bűneitől.«

A teológiai vitás pontoktól eltekintve, becsülnünk kell a főpapnak soraiból kiáradó fenékölt gondolkodást, amely számot vet a való élettel s megállapítja, hogy az egyetemes szeretet nem zárja ki a honfitársaink iránti különös szeretetet. Erre is van bő támasz az zsidó erkölestanban. De hogy ez a fajszeretet erkölestelenné, erőszakossá, jogfosztóvá ne váljék, a zsidó erkölestan azt a tételt állította fel: »az ethika törvényeit más vallásuakkal szemben még fokozottabb mértékben kell megtartani, mint saját vallásbelinkkel, mert ezzel tiszteletre készítjük a más vallásuakat a mi Isteneszménk irányában.«

(Zsidó Ujság)

Dr. Fischer Benjámín beszéde Sekolim szombatján

Nem-orthodox részről kapjuk a következő sorokat, amelyek az előrelátó orthodoxiát is érdeklő témát érintenek.

Vidékről felkerült vallástartó ember vagyok, aki élénken érdeklődöm a pesti izr. hitközség vallási ügyeiért, mert nem lévén az orthodox hitközség tagja, a hitközség vallási irányzata szívesen fekszik. Hogy miért nem léptem az orthodox hitközség tagjai sorába, annak családi okai vannak. Az orthodox hitközség intézményeit (macosz, hus stb) veszem igénybe, kis egyleti templomban imádkozom, a hol orthodox és neológ közötti különbség nem domborodik ki annyira, szombatonként pedig szónoklatokat megyek hallgatni. Nagy örömmel hallgatom ilyenkor egy-egy bátor és őszinte szót, amelyhez azután hozzáfűzhetem saját gondolataimat. Amit ez alkalommal el akarok mondani, az érdekelni fogja az orthodox közvéleményt, amelyet a »Zsidó Ujság« reprezentál. Mégpedig azért, mert a múlt szombaton a Rombach-utcai templomban igen sok orthodox embert is láttam dr. Fischer Benjamin rabbi beszédénél.

Sekolim szombatja lévén, a Misna ama tételét magyarázta, hogy »Adar hó« elsején kihirdették a sekelt és a különféle növényfaj összekeverésének tilalmát (kilojim), azonkívül javítgatják a kutakat, elintézik a község ügyeit, megjelölik a sirokat. A machezisz hasékel törvényét úgy magyarázta, hogy a hitközségben a konzervatív félsekkelnek egyenlőnek kell lenni a másik haladó félsekkel, de vigyázni kell a vallási kilojimra, hogy a hitközség vezetősége ne felejtse el, hogy a valóság réteg az igazi alapja a hitközségnek. Csak így lehet az utakat kijavítani, új forrásokat nyitni, csak így lehet megjelölni

a sirokat, azaz csak így lehet megállapítani, hogy a régi neológ felfogás, amely a vallásos életben újításokat akart behozni, el van temetve.

A jelenlevő orthodoxok nagy élvezettel hallgatták a konzervatívizmus eme őszinte, izzó hangszólását. A szónok azt is monddta, hogy a Rombach-utca tulajdonképpen azoknak a temploma, akik a régi Orczy-házban levő bész hakeneszében imádkoztak, sőt jelenlevők egy része azt hitte, hogy a jelenlegi Orczy templomra céloz, amely az orthodox hitközségnek volt első szentélye. Én azonban bámultam a szónok lelkesedését, amelyet nem lohasztanak le a tények. Egy olyan hitközségben, amelynek vezetősége, képviselőtestülete, választmánya 99 százalékban rég nem tartja a vallási törvényeket, arról beszélni, hogy a hitközség fentartó oszlópa a valóság réteg, legalább túlzás. Vagy hol van e rétegnek méltó képviselője a vezetőségben? Én sajnálom, hogy így van a hitközség jellege tekintetében. De Önöknek meg kell e tényleg állapítani, nehogy a gyengébbek azt higgyék, hogy valami új orthodox hitközséget lehet létesíteni, amelynek birtokában lesznek a szép intézmények, a kórházak, az iskolák stb.

Végül még egyet. Ha tényleg annyira ügyelni kell a kilojimra, hogy az Ur szőlőjében a tiltott faj ne nyomja el a nemes venyigét, akkor a misna azt is tanítja, hogy a kilojim miatt legjobb kiválni, nem pedig csupán szavakat hangoztatni (jojezim al kilojim). Erre a lépésre, erre a konzervációlevonásra pedig a lelkes, elvű rabbi egyetlen számottevő embert sem fog kapni, bármennyire is akarja a vallástörvényt lenéző reformirányzatot a sirban látni.

Peloni Almoni.

Erkölcsei züllés Cuza országában

— Cuza a zsidókat egy zsidó a cionistákat vádolja —

Az egész világ sajtója telve van a romániai állapotok feletti megbotránkozással. Francia és angol lapok állandóan hoznak a bukaresti zsidó heccekről tudósításokat. Tudvalevőleg Cuza egyetemi tanár indította meg azt az új mozgalmat Goga Oktavián belügyminiszter csendes beleegyezése és jóakaratu semlegessége mellett. A külföldi lapok tudósításai azonban megfájnának Cuzáékna. Szeretnénk állandóan rendezni atrocitásokat, de azt szeretnénk, hogy senki erről ne írjon semmit. Kitalálták tehát azt a mesét, hogy a külföld lapjait a zsidók sugalmazzák.

Nem lehet meghatottság nélkül olvasnunk, amit egy temesvári zsidó lap ír erről a kérdésről:

— »Bárki más a világon jogosult volt szóvá tenni, hogy kedvezőtlen hírek keringenek az ország felől, csak maga Cuza nem, mert ő egyedül viseli a felelősséget, ha valóban kedvezőtlen a külföld ítélete Romániáról. Bizunk az itthoni józan, elemek egészséges ítélőképességében, hogy nem fogja rágalomnak minősíteni azt, hogyha a vizsgára jelentkező joghallgató véres tagokkal bukik le az egyetem lépcsőin, vagy ha a Kereskedelmi Akadémia zsidó tanulója a rektor ígérete ellenére se tud bejutni az előadásra, mert a kollegái jóvoltából kórházba kerül és ott seblázban elmélkedhetik azon, hogy mi is volt az a hatékony rendszabály, melyet a hatóságok az ő tanulási szabadsága biztosítása érdekében foganatosítani ígértek, hanem olyan szomorú ténynek, amelynek megszüntetése a lehető legsürgősebb.

»Ne kívánják tőlünk azt, hogy normális, megszokott dolgoknak tekintsük a mindennapos törzsurásokat, mert erre mi képtelenek vagyunk. Minket egyenran-

gu állampolgároknak ismert el az alkotmány és ehhez mi ragaszkodunk és sérelemnek jelenünk ki minden olyan tevékenységet, mely minket állampolgári jogaink gyakorlásában megrövidíteni akar. — Szomorú sorok!

A romániai üldözések romboló hatása a lelkiekben azonban a legszomorúbban nyilvánkozik meg egy bukaresti »Cuvantul« című lapban közzétett és Goga belügyminiszterhez intézett nyílt levélben. A nyílt levél írója zsidó és azt mondja, hogy a románellenes sajtókampányt nem az összes zsidók vezetik, hanem — a cionisták. Azt írja:

»Közvetlen tapasztalatból megállapíthatom, hogy Románia ellen indított, időről-időre ismétlődő sajtókampányt éppen a cionista ügynökök tartják fenn. A cionista szervezetnek a legváltozatosabb jogcímek alatt folytatott pénzgyűjtő akciói számára, Románia egyike a leggazdagabb terénmóknak. Csak az elmúlt év folyamán több, mint harmincmillió lejt gyűjtöttek és küldték át a határon. S tették ezt egy olya agitáció se-

אדמה. כשר של פחה

„CERES“

a szokott kiváló minőségben minden fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletben kapható
HUTTER JÓZSEF
Szappan-OLAJIPAR részvény-társaság
Budapest, Erzsébet-körút 6. szám.
Telefon: J. 108-92, 93, 94, 95.

gitségével, amely eszközeiben nem válogatós, míg a mi hivatalos köreink, úgy a belügyminisztérium, mint a külügyminisztérium segédkezet nyújt számukra.

A romániai állapotoknak a külföld és különösen Amerika előtti befeketésére azért van szükség, hogy a cionisták azután a zsidósággal megmentőiként adhassák ki magukat. Ezen és más címenek Amerikában öt millió dollárt gyűjtöttek, mely egymilliárd lei összegnek felel meg. S erre az eredményre nem lehetett másképpen eljutni, mint hogy a romániai zsidókból mártírokat csináltak.

Ezeket az állapotokat csakis kormányintézkedésekkel lehet megváltoztatni.

És most kényszerülve vagyok e tekintetben a numerusz klau-

של פחה

HUSVÉTI ÁRUT

ismét készít, ez évben az ismert kitűnő minőségben, szigorúan rituális előírás szerint

Schreiber Simon

az egri főlisztelendő főrabbi ur felügyelete alatt a

Franck Henrik Fiai Rt.

Levelzési cím:
Budapest, VI., Benczur ucca 1. sz.
Telefon: 129-19. Postafiók: 216.

Az elrejtett táplálék

Irta: **Dr. Dohány József**

דו חכמים בעיניהם ונדר
פניהם נבונים. (ישע'ה)
Oh jaj akkor, midőn a
bölcsek csak szemekben böl-
cesek és a tanultak csupán
saját maguk előtt tudósok.

zusz országát példaképpen idézni. Abba az országba nem teheti be a lábát egyetlen külföldi cionista ügynök sem, ott nem lehet tartani cionista gyűléseket.

Tudott dolog, hogy Magyarország teljes politikai és gazdasági konszolidációját Anglia effektív támogatásának köszönheti és ennek ellenére sem adott működési terepet az alapok szivattyuzásai számára egyetlen cionistának sem, bárha azok Anglia protekcióját élvezik.

Miniszter ur!

Anglia romániai követe bizonyára akceptálni fogja, ha az ország nyugalmának megőrzése érdekében a cionista agitátorok zsarolása ellen intézkedések történnek.

A leghangsúlyozottabban rá kell mutatnom arra a tényre is, hogy az összes tekintélyes és neves rabbik, mint például a visói, szatmári, nagyváradai, dési, beszercei, vásárhelyi és szászrégeni stb., akik mindannyian ismert személyek, nemcsak hogy elítélik a cionisták akcióját, amelyet a hit megmértelvezőjének tekintenek, hanem híveiknek egyenesen meg is tiltották a mozgalomban való részvételt.

Az összes tekintélyes rabbinsok üdvözlésként öntött miniszter ur, ha megszabadítana bennünket a parazitáktól.

Az ember azt hinné, hogy a denunciaciót a lap maga köhölta. Nagyváradai tudósitónk jelentése szerint azonban

a nyílt levél írója egy nagyváradai zsidó ügyvéd,

aki saját példáján mutatja be azt az igazságot, hogy a durva antiszemitizmus amennyire fejleszt is egyrészt a zsidóság kitartását és vallás felé való orientálódását ép oly mértékben kifejleszt más részről az erkölcsileg gyengékben a jellemtelenséget.

Sárváron, üz. Rothschildnél
Orth. kóser koszl. Ugyanott lakodalmak is elfogadtnak!

Szomorú kor, midőn a tudomány, művelőit tudományukat rejtetegetik. Elzárják a tudományt, mint a zsugori szűkkeblűek, kik láda fenekére rejtik ékköveiket, nehogy valaki abban gyönyörködje. Minthogy, ha tonnaszámba is tartod egy sötét kamrában elrejtve a gabonát, nem fog annyi új buzát teremni, mint ha egyetlen egy szemet elvetsz ki a szabad talajba. Ha minden tudományt, amit csak emberi agy felhalmozhat, felhalmozol és összegyűjtesz, kiváló tehetséggel és fáradságot nem ismerő lankadatlan szorgalommal, hasztalan és céltalán mindaddig, míg magadból hombárt alkotsz, mi e tudományt felhalmozza és elraktározza. Míg azt magadba zárod. A mi szent tanunk nem ezt kívánja. Nem akar zárt levegőjű tudományraktárakat. Még akkor sem, ha eme raktár eleven és mozgó is. Az ilyen raktárból nem nő új buza, nem serked új kalász! Ha nem közli másokkal eme tudományt, ha nem igyekszik eme tudománymagvakat mások lélektelevényébe elvetni, elhinteni, akkor hasztalan élt, akkor hasztalan szerezte meg magának a legnagyobb tudós elnevezést is. Mert Szent Tanunk végeredményében nem tudósokat akar nevelni. A tudás a mi világegyetemünkben nem egyéb, mint eszköz ama cél elérésében, a

mely az emberrelj nemes alázatában az I-tenimá-dathoz vezet. Eszköz arra nézve, hogy embertársainkat, kik a viszonyok, nevelés, környezetre-vén nem voltak ama szerencsés helyzetben, hogy magát a Szent Tant elsajátíthassák, hogy ezeknek a lelkiélet tudományos kezükkel megfogják s megmutassák nekik ama utakat, melyek az I-tenismeret magaslataira felvezetnek. Megmutassák a sok tévtanszirtok között, a meredélyeken a nyeret, amelyen átkelhetnek s nem zuhannak le egy-egy félrelejtés következtében!

Hát hol vagytok nagy tudósok? Hol közlitek kutatástok eredményeit? Hol mutatjátok meg a zsidóság tanulatlan, tapasztalatlan báránykájának ezt az utat. Van-e egy sajtó, melt ezzel foglalkozik? mely eme vizsgálódásokat tehát közli?

Teremtettetek-e már sajtót, mely I-tenimádatra tanít? Foglalkoztatok-e ilyen gondolatokkal, hisz sajtó nélkül hiu ábránd a gyermeknevelés?

Foglalkoztatok-e eme gondolat-tal s találatok-e valamely elfogadható okot, amibe ennek megvalósítása ütközik? Ha pedig megtaláltátok a gátlásokat, melynek folytán egy ilyen sajtó létre nem jöhet, előadtátok-e már valahol előlotti fájdalmatokat, hogy kezeitek meg vannak kötve és nem bírjátok gondolataitokat másokkal közölni, nem bírjátok az ifjúságot kézen-fogni? Megfujta-e már valaki a riadót, hogy el van tudományo-

tok, ismereteitek lélektápláló magva zárva ama körülmény folytán, hogy nincs egy kiépített saját sajtónk, s ez az oka, hogy valóban tudománygabonarakktárákká válnak a mi igazán kiváló nagyjaink, kik pedig arra volnának hivatva, hogy bámulatos tudományuk termékei a mi ifjúságunknak talmudetikai tekintetben egyszerűen parlagon lelkiéletbe lelkiéletbe legyenek hintve.

Kétségbe vonják eme állításmat, tulzás talán, amit leirok? Sötét a kép, amit festettem? Mily könnyen meggyőződhetek mindezeknek az igazságáról!

Kérjétek meg különösen leányaitokat, hogy sorolják elő nektek, hogy kik a szellemi ideáljaink.

kiknek az írásaira várnak kiéhezett mohósággal naponta, akár csak a beteg a felkelő nap sugaraira? Ugy meghallhatjátok, a sajtó valamennyi apostolait elősorolni, mint akik igazi megszemélyesítői a földön járó szellemeknek, kiknek minden szava egy-egy megnyilatkozás, minden soruk élvezet, minden gondolatuk gyönyörbe ringat!

De ezen ideálok között egyet sem fogsz hallani a mi nagyjaink közül. Sem a mostani, sem az évezredes nagyságok közül!

Igen, el fognak halmozni benneteket a legszebb jelzőkkel, ti vagytok a jámborak, a szent életűek, a szerények, a lemondani tudók, minden egy ilyen arckép egy Rembrandt-kép, egy Michelangelo vésőjére méltó. De csak képeknél, szobroknál néznek benneteket! De kérdezz csak meg egyet is lányainkból, hogy ismeri-e szellemetek utjait, ismeri-e életfilozófiátokat, ismeri-e utjaitokat, mi módon is lettetek ily szerények és lemondók! Ismeri-e csak ezredrésznire is, mint a legutolsó nekünk idegen

szellemvilágu író munkáit? Ha ezt megkísérlitek, hogy erről meggyőződjetek, akkor fogtok ráeszmélni a sajtó erejére, akkor majd gondolkodóba estek, mit jelent nekünk a mi sajtónk hiánya!

NEUSTADT DÁVID
cukorgyár SZOMBATHELY

Ajánlja megbízhatóan kóser elsőrendű gyártmányait superior fourres, dragee a legversenyképesebb áruk mellett.

Referenciák a szombathelyi orth. főrabbinál

ZSOLDOS magánanfolyam
VII, Dohány-u. 84. Telefon: J.124-47.
Előkészít középiskolai magánvizsgálatra

A zsidó hitközségi alkalmazottak figyelmébe!

A »Zsidó Ujság«-ban a Magyarországi Metszők és Kántorok Egyesülete (Maméke) nevében felhívást tettem közzé, hogy minden orth. kántor, metsző, templomőr (samesz) közölje velem személyi adatait, fizetését, alkalmazása minőségét érdekében. E felhívásnak még sokan nem tettek eleget. Pedig itt az idő, hogy

gondoljunk a bölcse tanításra: »im én ani li mi li.« (Ha én nem magamért, hát ki értem?), kérem

tehát kartársaimat a hiány pótlására. Kérek 16 filléres bélyeget is mellékelni.

Ezuttal nagyon kérem a hitközségi alkalmazottakat, hogy

fizessenek elő a »Zsidó Ujság«-ra,

mert egyelőre más utunk és módunk nincs a tömörülésre, mint az orthodoxia lapja. S így ha valamit teszünk vagy akarunk tenni a tisztviselők érdekében, erről csak a »Zsidó Ujság« hasábjain értesíthetem kollégáinkat. Megjegyzem, hogy a

»Zsidó Ujság« teljesen önzetlenül rendelkezésünkre bocsátja hasábjait

a reánk nézve életbevágó és a vallásközösségünkre is oly fontos ügyben.

Schnitzler Fülöp

a Maméke elnöke
Püspökladány.

Ne törje azon a fejét, hogy mi a legszebb és legolcsóbb Purim-ajándék,
mert kézzelfogható, hogy az:

A Zsidók Egyetemes Története

cimű, a zsidóság történetét átfogóan megvilágító, értékes, minden egyes részletében lenyűgöző, gyönyörű kiállítású pompás kötet, oly mű, melynek egy zsidó ház könyvpólcáról sem szabad hiányoznia.

Ára: díszes vászonkötésben Pengő 36—
angol félbörkötésben „ 40—

Kiadja az „IMIT“

Előnyös részletfizetés.

Orth. כשר Stühmer-féle csokoládé Orth. כשר

A budapesti aut. orth. rabbinátus felügyelete alatt. Kapható minden jobb fűszer-, csemege- és cukorka üzletben. Visszonteladók az eredeti hechser másolatát kapják.

Gyár: VIII. ker., Szentkirályi-uca 8. szám.

A szolgálati pragmatika és a nyugdíjszabályzat

Irta: **Dr. Wallis Antal**

a Hitk. Tisztviselők és Alkalmazottak Országos Egyesületének elnöke.

(Folytatás az előző számból.)

6. §.

Nemcsak szolgálati körében, de azon kívül eső viszonyaiban is minden alkalmazott oly magatartást köteles tanúsítani, amely az ő hivatali működése iránti bizalmat nem csökkenti.

7. §.

Minden hitközségi alkalmazottnak minden oly foglalkozás tilos, amely

- a) kötelessége teljesítésében elfoglaltá teheti;
- b) a hivatali állás tekintélyével össze nem fér;
- c) idejét hivatalos teendői rovására igénybe veszi.

Minden mellékfoglalkozás az előjárásnak bejelentendő, ennek elmulasztása fegyelmi vétséget képez.

8. §.

A hitközségi alkalmazottak hitközségük fegyelmi hatósága alatt állanak; fegyelmi eljárás alapjául szolgál:

- a) a hivatalos kötelességek megsértése;
- b) a hivatalos kötelességek teljesítésére való képtelenség, ha azt nem betegség okozza;
- c) a magánéletben erkölcstelen cselekmény elkövetése, vagy oly életmód, amelynek folytán az illető bizalomra és tiszteletre többé igényt nem tarthat;
- d) az előjárók iránti tiszteletlenség és engedetlenség;
- e) bűnvádi vizsgálat oly cselekmények miatt, melyek a

tisztviselői állással meg nem egyeztethetők;

9. §.

A fegyelmi büntetések:

- 1) írásbeli rosszalás és megróvás;
- 2) pénzbüntetés;
- 3) a fokozatos előléptetésből való kizárás;
- 4) minden igény nélküli elbocsátás.

10. §.

A fegyelmi eljárást a hitközség előjárósága, illetve vallási ügyekből kifolyólag a rabbi rendel el. Az elővizsgálatot vagy egy kiküldött tisztviselő, vagy egy előjárósági tag végzi, aki mellé jegyzőkönyvvezető rendel-tetik.

A vizsgálat elrendelésével vagy annak folyamata alatt, ha a körülmények indokolják, az alkalmazott hivatalától is felfüggeszthető. A felfüggesztett alkalmazott a felfüggesztés tartamára lakáspénzén felül fizetésének kétharmadát kapja.

Teljesen felmentett egyén fizetésének visszatartott részét utólag megkapja.

Ha a vizsgálat folyamán terhelő adatok merültek fel, az ügy a fegyelmi bizottsághoz tétetik át.

11. §.

A fegyelmi bizottságot minden hitközség a közgyűlésen jelöli ki. Az eljárás nyilvános, közvetlen és szóbeli.

A vádlottnak jog van ügyvéddel képviseltetnie magát.

12. §.

A fegyelmi bizottság határozata jóváhagyás és megerősítés céljából első fokon az előjáróság, másodfokon a képviselőtestület elé terjesztendő.

13. §.

Ha a vizsgálat folyamán kitűnik, hogy az alkalmazott cselekménye büntény tényálladékát is képezi, az ügy az illetékes büntető-bírósághoz teendő át, a fegyelmi eljárás pedig a bűnügyi eljárás befejezéséig függőben tartandó.

Ha azonban a cselekmény fegyelmi szempontból is hivatalvesztést von maga után, a fegyelmi eljárás a bűnügy letárgyalása nélkül befejezendő.

(Folyt. köv.)

Legkiválóbb minőségű

של פסח **TEÁT**

a budapesti orth. Rabbínatus felügyelete alatt szállít 30 év óta fennálló cégem.

Kovács Herman

teaimportőr

Budapest, VII., Bethlen-u. 29

Telefon: József 13-81.

של פסח **CUKOR**

A selypi cukorgyár Rt., Selyp

ez idén ismét gyárt **husvétii cukrot** a magyarországi, aut. orth. izr. hitfelekezeti rendeletére, Silberstein Józua váci főrabbi ur שליט"א főfelügyelete mellett az egész ország orth. raboikarának határozata alapján, más belföldi vagy külföldi husvétii cukor használatára, bárkinék a „Hechscherével” is, vallási tilalom alatt áll.

Felvilágosítást a husvétii cukor eladási és szállítási feltételeiről nevezett gyár központi irodája ad: Budapest, V. ker., Zrínyi ucca 14.

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri-és női-szövetekben — Billiard és játékasztal-posztó

Seidner Lipót

áruházában, Budapest, Kertész-u 43. Telefon: 134-74.

A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalékos kedvezmény!

Orth. kóser Viktória kövér Sajt

és egyéb sajtkülönlegességek a legjobb minőségben állandóan kaphatók **Viktória sajtgyárnál Ölbő**, (Vas m.) Hechscher, a sárvári orth. izr. hitk rabbínatusától.

Rabbiválasztás Balassagyarmaton

A balassagyarmati orthodox hitközség közgyűlése múlt vasárnap délután egyhangulag megerősítette Deutsch Áron Dávid rabbinak megdicsőült atya z. c. l. halála alkalmából főrabbiá váló választását.

Az emlékezetes aktus előtt Schwarcz Dávid hitközségi elnök szólalt föl. Kiindult abból a bibliai versből: „Adoni soal esz avodov”. Mivelhogy ADONI (Aharin Dovid Neroj loir) szóban benne az új főrabbi nevére való utalás, a szent igéből — mondta — a következő értelem sugárzik felénk: „Uj főrab-bink kérdezi ez ünnepélyes pillanatban a hiveit: Hajés lochem ov oi och. Meg van-e még nálatok az atya iránti vagy a testvér iránti érzék? Vanojmer el Adojni. Mi azt választjuk neki: Jész lon ü ov zokén. Mienk még mindég öreg jó atyánk. Vejeled zekünim kuton. Zsengekuru tudós fia is

a mienk! Veochiv mész. Hirneves testvérbátyja (Reb Noach Jajkov ש"ס) elhalálozott. Vajivuszér hű levadoj leimoj. Ó maradj támaszként cadékesz anyja mellett! Veuviv ahévoj. Cadik atya őt kívánta utódjául.” Vezéresillaga és irányítója lesz tehát mindvégig díszes és felelősségteljes pozíciójában, hogy tovább fejlődjön vezetése alatt a hitközség.

A nagy hatást keltet beszéd után elhatározták, hogy a »rabbi-lel» átadási aktusánál részt vesznek a hitközség előjáróságán kívül még: id. Weisz Armin, Berceller József, ifj. Schwarcz Hermann, Wallesz Rudolf, Dr. Székely Miksa, Sándor Arnold, Haas Lajos, Dr. Hecksch Sándor, Jónás Emil, ifj. Elfer Ede és Kondor Ármán.

A közgyűlés résztvevői abban a tudatban távoztak, hogy a hitközség fejlődése a kegyelet megpecsételése által biztosítva lesz.

Lipoform

mányabb módon lehet nyíltan izgatni a tudatlan nép fantáziáját. Cuza hivei mindenütt bejárják a nyilvános helyeket, levelezőlapokon és röpiratokban bemutatják, hogy a zsidók miképpen használják fel a keresztények vérért a pászakészítéshez. A rituális vérvád hazug rágalmának e propagálása a legnagyobb nyíltsággal folyik és a kormány nem tesz egy lépést sem a meggátlására.

Zsidó háziasszony

ne főzze mással kávéját, mint a Fodor Jakab és Társa cég által gyártott és a budapesti aut. orth. hitközség rabbínatusa hechscherjével ellátott

feltétlenül כשר

UHU pótkávéval

Iz, szín s zamat tekintetében is כשר

Kapható minden fűszerüzletben.

A román igazságszolgáltatás

A múltkor Falik zsidó diákot Totu román ifju a bíróságtárgyaló-termében lelőtte. Falik azzal volt vádolva, hogy résztvett egy tüntetésen, amelyet az érettségien megbukott zsidó és ukrán diákok rendeztek a szigorú kormánybiztos ellen. Falik rögtön meghalt. A kimpolungi törvényszék azonban

felmentette a gyilkost hazafias felbuzdulás címén.

Második eset: Az elmúlt junkipur napján Piatra Neamke romániai városkában középiskolai diákok bevették az áhítatos közönséggel telt templom összes ablakait. A követek dobáló ifjak közül hármat megfogtak a zsidók és elverték. Emiatt 18 zsidó polgárt fogtak perbe. 12-en két évi börtönt kaptak, 4-et egy

évi börtönre ítélték, kötelesek továbbá 1-2 millió lejti fizetni az elvert templomgyalázóknak.

Természetes ezek után, hogy a bukaresti utcákon a gyilkos Totut nemzeti hősnak dicsőítik, lármás tüntetéseket rendeznek mellette és a rendőrség a látszat megőrzésére lefog egynehány diákot s mindjárt szabadon is bocsátja.

Mikor az igazságügyszolgáltatás ennyire igazságos, a legocs-

Tauber Pensio

Elsőrendű konyha orth. כשר

Abbazia

nyitva egész évben.

Siófok

Nyitva jun. 1. szept. 1-ig

SIRKÖVEK

A leg-olcsóbb árban kaphatók!

מטבות

ADLER J. sirkőraktárában
Budapest, VII., Károly-körút 7. Szombaton és ünnepeken zárva.

A PECHES SCHNORRER

A félszemű Grojnemesz olyan ember volt, akit a sors állandóan üldözött. Akár-mibe belekezdett, nem sikerült. Miután teljesen elszegényedett, nem volt más váci-ásztása, mint könyörödmányok gyűjtése. Nyakába vette az országot s egyik helyről a másikra járt, lehetőleg arra igyekezve, hogy szombatira olyan hely legyen, ahol jól lakhatik a szent nap tisztelőire. Azt hangoztatta mindig: »odom jeszodoj meofor veszofoj leofor« (az ember kezdete a por és vége por), de közben jólesik egy kis sólet. De hogy ebben sem volt mindig szerencséje, mutatja Strij városában való kalandja.

A gabtől plett-et (utalványt) kapott szombatira R. Oscher Anselhez.

Amikor Grojnemesz egy nappal előbb a fürdőbe ment, ott találta az említett reb Ansel és a szegény nem ismerte őt, mert mindkettőn mezítelenek voltak, amikor is szegény és gazdag között nincs különbség. Reb Ansel megkérdezte tőle:

— Kicsoda vagy?

Ő válaszolta neki:

— En egy szegény idegen vagyok.

Akkor megkérdezte Ansel megint:

— Szegény vagy? Es hol étkezel szombaton?

Ő válaszolta neki:

— Tudom is én, valami Ansel-Smonzel asztalához utasítottak.

Es ezt ócsárolva mondta. Ansel felmerte mindjárt társa lelkiületét és félrehuzta az ajkát, mint amikor valaki mondja: »jaj neked és a te csillagodnak, jaj neked és a te asztalodnak«. Ekkor azt hitte a szegény, az ő szavai találóak voltak és reb Ansel, nem ad elegendő ételt vendégeinek, felállt és eziránt érdeklődött. Reb Ansel válaszolta:

— Mi hasznod bejőle, nincsen választásod és a dolgot már nem lehet visszacsinálni és ami történni fog, meg fog történni, de ha valaki előre gondoskodik és az étkezés előtt eleget eszik, akkor biztos vagyok benne, nem megy el tőle éhesen.

Amikor szegény Grojnemesz ezt hallotta, gyorsan elment és pénzén elégséges ételeket vásárolt és mielőtt a szombat reggeli ima véget ért, bendőjét megtöltötte sok étellekkel és miután evett és ivott, csatlakozott reb Anselhez. Am tudni kell, hogy rabbi Ansel nagyon gazdag volt és asztala dus és a szegények jól laktak háza gazdagságától és az ő pompás borát itták. Es amikor reb Ansel be- lépett házába és megáldotta háza népét és dalokkal és zsoltárokkal ünnepélyesen felkészült az étkezésre, felállt és elmondotta az áldást a borra és illő serlegbe töltött vendégének és szép porció süteményt, mindenféle fajtát osztott ki neki. Egy üveg cseresznyepálinkát és szilvapálinkát és mustot állítottatott eléje.

Es miután ő mindent, ami előtte volt elfogyasztott, töltött halat szolgáltak fel és halakat, amelyeket nárdusban és zlocban pácoltak és egyszerű halakat, amelyeket piskótával és kaláccsal fogyasztanak el; azt viszont szénre helyezik és tojással bekenik és cukros vízben megáztatják. Es reb Ansel az asztalfőn ült és a szegényre nézett, aki a kalácsot megforgatta és mártogatta a hal levében és elégedett volt és örült a szombat tisztelőire rendezett ebédén, míg a rabbi Chidko lakoma véget ért. Amikor rabbi Chidko lakomáját befejezték, vizet hoztak, hogy megmossák a kezüket a főétkezéshez és az asztalon ragyogtak a szép és izes szombati kalácsok, — Izrael törzsének száma szerint, — amelyeket sáfránnyal sütöttek és tojással bekenek. Felszegték a kenyeret, hagamás tojást helyeztek eléje és tojást, amelyet ecettel és zöldséggel összereszeltek és tojást rettekkel és uborkával és a tetek a táblán párolgott és mézben párolt májat és rizsszel és zsirral tömött lépett és gyomort és tüdőt és májat és kövér húst és levest és magyar bort és kocsonyát és a terített asztal — tele i-tenáldással, — csaknem leroskadt a sok étel alatt és az ételek illata olyan volt, mint a Paradi-

csom illata. De mit tegyen a szegény, ha tele van a bendője és nem tud többet magabaszadni. Es maga reb Ansel ügyel reája és kiszolgálja:

— Egyél, egyél ebből és egyél abból, ne pihenjen a kezéd, ma az Ur szombatja van, a szombati étkezés I-tennek tetsző cselekedet. Talán ez nem izlik, siessetek és hozzatok a kugliból és töltsetek méhsört serlegébe!

Még a szó a nyelvéen volt, már a purimünnepség minden nyakánsága eléje terült és a háziur szorongatta:

— Egyél, az érdemes vendég mindent megtesz, amit a háziur mond és én nem akarom, hogy úgy egyél, mint I-ten angyala Abrahánnál, csak látszólag.

Elég az ahoz, a szem csak látja, a szív csak kívánja, de miként cselekedjen, ha tele van a bendője és a belek elrekedtek és a koldus már nem tudja élvezni és elfogja a mérég és a vére forr és hirtelen felugrik és szörnyű hangon kiáltja:

— Pukkadjon meg ez az ember, pukkadjon meg, aki engem tegnap a fürdőben bolonddá tartott!

Es reb Ansel és az ő háza népe nevetett és szinte nyögtek, cseledek gungyolódtak és a szegény Grojnemesz kénytelen volt hirtelen kimenni.

S. J. Agnon után.

Felkérjük t. vevőinket, hogy a

purimra rendelt felvágottaknál

torlás elkerülése céljából b. rendelésüket velünk kellő időben közölni sziveskedjenek, hogy egy a felvágott minősége, mint díszítése szempontjából a lehető legmagasabb igényeket kielégíthessük. Vidékre utánvételes postacsomag szállítás.

Hansvétii פסח של füstöltárak már előjegyezhetőek.

SKREK LIPÓT

orth. כשר szalámi és füstöltus
különlegességek gyára
BUDAPEST VII., DOB-U. 27.
Telefonszám; József 124-17.
Sürgönyelm: „SKREKSZALÁMI“

HIREK

NAPTÁR

שבת פ' ויקרא ה' אדר שני

— „Zóchajr“ szombatja —

שבת kezdete (Bpest): 5 óra 35 p.

שבת kimenetele „ 6 „ 20 p.

Csütörtökön Eszter böjtje.

Pénteken f. hó 18-án Purim.

Tudósítónkat és munkatársainkat arra kérjük, hogy közleményeiket hétfő délig küldjék be szerkesztőségünkbe. mert különben legjobb akarat mellett sem vagyunk képesek nekik helyet szorítani a heti számban.

Mint mult számunkban közölt jelentésünkből olvasóink értesültek, szellemi „slachmonez“ küldését vettük terbe. Igyekeztünk főképpen oda irányult, hogy a legértékesebb zsidó munkákat adhassuk, sőt arra is kiterjedt, hogy több könyv rendelkezésre bocsájtsa által, mindenki izlésének megfelelően választhasson. Nem számítottunk azonban oly nagy érdeklődésre, melyet készletünk nem tud kielégíteni. Ennek ellenére t. előfizetőink és olvasóink oly nagy számban kerestek fel, hogy a jelzett 4 könyv közül 2, Heine: Bacharachi Rabbi-ja és Kiss József: Jokli című műve teljesen kifogyott. — Tekintve, hogy jelentésünk Purimig szólt, nem akarjuk azon olvasóinkat, kik pillanatnyilag nem fizethettek elő, kedvezményünktől megfosztani és elhárítottuk, hogy — anyagi áldozatok árán is — gondoskodunk utánpótlásról. Jelenleg a következő két könyvet tudtuk megszerezni: Dr. Singer Leó: Apró történetek a Talmudból és a Midrashból. — Salom Asch: Avrumele megjött...

Lapunk mult számához befizetési lapot mellékelünk és így mindenkinek módjában áll előfizetését a határidőn belül, azaz Purimig eszközölnie; a későbbben befizetett olvasók a kedvezményt nem kaphatják meg.

— Püspök, szocialista és orthodox sattó. A mult szombaton Szegeden nagy sajtó-est volt, amelyen Glattfelder Gyula püspök azt hangoztatta, hogy minden keresztény bünt követ, ha vallásellenes liberális sajtót támogat. Vasárnap délután a pesti vilámoson két munkás beszélgetett. Szóba kerültek a lapok vasárnapi számai, amelyek sokkal dusabb tartalmuak mint a szocialista pártlap — Fn azért — szölt az egyik vasárnaponként polgári lapot vesznek, amely érdekesebb és elevenebb. — Szégyenletes dolog ez — ez felelt a másik — talán inkább illenek támogatni ami lapunkat, ha szegényebb külsejű és soványabb terjedelmű is, de legább a miénk és ezért nem irhat mindenről úgy, mint a polgári lapok. — Igy beszélt a szocialista. És így beszélt a püspök. És talán így beszélhetne a gondolkodó orthodox zsidói s ha saját sajtójáról van szó.

— Orthodox szervezkedés Pécssett. Mint Pécsről jelentik, ott oly irányu mozgalom indult meg, hogy az orthodox érzésük tömörüljenek és később külön orthodox alapon szervezkedjenek.

Helyi orth. főrabbi ur
hechserjével ellátott

SZILVORIUM

כשר של פסח

minden mennyiségben a legolcsóbb napi áron kapható: **Kepes Albertnél Berettyóújfalun.**

Aki általam a מצות szükségletét megrendeli, annak nem kell sorba állni és a Maczoszt — hitközségi árban — díjtalanul haza szállítom.

Befizetéseket és megrendeléseket egész napon át lehet eszközölni a Budapesti aut. orth. izr. hitközség elárúsító helyén:

STEINMETZ MANÓ

orth. כשר של פסח fűszer- és gyarmatáru kereskedés
Budapest, VII., Klauzál ucca 20.

HOLCZER LIPÓT
kezineci uccat templom kántorának kitűnően sikerült gramofonlemezét:

1. Kodausch-Kodausch — Boruch Kwaud
2. Hamehadesch Betjau — Kidusch
3. Emesz ki alo — B'jam simchaschem
4. Wesewrew
5. Owinu Malkenu
6. Ribanau sel aulom
7. L'chu nerannenu
8. Kaper chatoenu
9. Kol nidre
10. El molé rachmim

SCHMID NÓVÉREK

IV. Apponyi-tér 1.
régí gramofon szaküzlet

— Rabbi beiktatás Ujpesten.

Az ujpesti neolog hitközség fényes ünnepségek között iktaita be ujonnan megválasztott fiatal rabbiját, dr. Friedmann Dénest. A templomi installáció után Ujpest egész társadalma üdvözölte az új lelkész. A banketlen szép beszédet mondott Semsey polgármester, a református lelkész, dr. Kálmán Ödön ujpesti elnök dr. Kiss Arnold budai főrabbi, Fábian Béla országgyűlési képviselő stb. Az ünnepélyen oly nagy volt a tömeg, hogy a templom előtt nagy tumultus támadt és a nagy pánikban többen elesetek és zuzódást szenvedtek. Nem sikerült eddig megállapítani, vajjon egy megbokrosodott rendőr-ló vagy vakláma okozta a kellemetlen incidenst. Az ujpesti orthodox hitközség is üdvözölte Dr. Friedmann Dénest alelnöke utján.

— Vendégszónoklat. A váci Tiferesz Bachurim Egyesületben szombaton délután szépszámu hallgatóság előtt Löwenheim Miksa magasszínvonalu és gondolatokban gazdag előadást tartott. Tórával fűszerezett beszédében egyben buzdította a fiataliságot a tanulásra és intenzív egyesületi életre.

— Közgyűlés Budán. A Budai Izraelita Hitközség f. évi február hó 28-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. Róna Miklós helyettes pénzügyi előjáró terjesztette elő az 1927. évi költségvetési előirányzatot, A 331.400.— pengőt kitevő előirányzatot a képviselőtestület egyhangulag elfogadta. Ugyanezen a közgyűlésen Bartos Ármint, a Nasicci Taningyár R. T. igazgatóját előjáróvá, Diósi Jenő jegyzőt főjegyzővé, Tauszk Jakab adóügyi főtisztet jegyzővé választották.

— Az Orczy templomot nem bontják le. A napilapok közölték a hirt, hogy a mostani Orczy-tér területén egy konzorcium nagyarányu építkezést indít meg. Ezzel kapcsolatban sokakban felvetődött a kérdés mi lesz az Orczy házban levő orthodox templommal, amelyhez anny

tiszteletreméltó és kegyes emlék fűződik, ahol az orthodox hitközség megalapítói és fejlesztői, imádkoztak annyi évtizeden át. Arról is beszéltek, hogy a templom is rövidesen a lebontó csákányok alá kerül. Kérdést intéztünk ebben az ügyben Fejér Lajos építész urhoz, akinek cége részt vesz az építkezés munkájában, kijelentette, hogy pár évig a hívek még zavartalanul végezhetik áhitatukat és tanulhatják a szent Töröt az Orczy templomban és a hozzácsatolt besz-hámidrosban.

— **Nemeslelkű matróna halála.** Az elmúlt Roschojdes előestéjén költözött el az élők sorából a széles körökben jó hírnévre szert tett megboldogult budapesti talmudtudós, R. Hers Blum z. cz. 1-nak özvegye 83 éves korában. Az elhunyt matróna valódi megtestesítője volt a zsidó nő erényeinek. Ezen — a szó szoros értelmében vett — *ésesz chájil* a híres ungvári gaonnak ר' R. Jirmija Lövnnek (a „Divré Jirmijohu” mű szerzőjének) a leánya s a néhány évvel ezelőtt elhunyt ungvári főrabbi z. c. 1-nak testvérhuga volt. Említésre érdemes momentum, hogy a megboldogult ugyanazon napon fejezte be vallásos életét, amelyen nemeslelkű férje 14 évvel ezelőtt. Temetése nagy részvét mellett, Roschojdes első napján ment végbe. תנ"כ

— **Tíz millió márkás a berlini hitközségi költségvetés.** A berlini hitközség az 1927-es évre 9 és fél millió márkát kiadást prelinál. 5.650.000 márkát adóiban akarnak behozni. Iskolákra 1.080.000 márkát költenek, kulturcélokra két és fél milliót, jótékonycélokra 2.680.000 márkát irányoznak elő, általános zsidó célokra (Palesztina, hitközségi szervezet) fél millió márkát szánnak. E számok tanúsága szerint az európai hitközségek élén mos Berlin áll.

ארטה כשר של פסח csokoládét

a budapesti orth. rabbinárus
főt. Süßmann Viktor rabbi ur
felügyelete alatt

Stollwerck Testvérek Rt.
készíti
BUDAPESTEN,
V., Pozsonyi-ut 4/d.

Kapható minden szakmabeli
kereskedésben. Minden tábla
csokoládé bélyegzővel és hec-
serrel ellátva.

— **A genfi nemzetközi munkaügyi hivatal vezetője, Albert Thomas,** aki a múlt hetekben nálunk is járt és a kormány körökben igen meleg fogadtatásra talált, levelet intézett dr. Jacobsonhoz abból az alkalomból, hogy őt nevezték ki a munkaügyi hivatal egyik delegátusává. Thomas üdvözlözi az ujonnan kinevezetteket és a palesztinai építő munka iránti rokonszenvének ad kifejezést.

— **Visszautasított orthodox szervezkedés.** A szlovenszkói orthodox zsidóság országos képviselőtestülete most alakult meg, miután az elnököt és az alelnököket már a múlt hónapban választották meg. A rabbi bizottság tagjai lettek: Schreiber (Pozsony), Halberstamm (Sztropkó), Brach (Kassa), Tigermann (Érsekújvár), Katz (Nyitra) főrabbi, póttagok: Spitzer (Szepes-podhragy) és Buxbaum (Galánta) főrabbi. Érdekes tárgyalás folyt le 3 községnek az orthodox szervezetbe való felvételéről. Trencsén-teplicz, Rozsnyó, Ótura hitközsége ugyanis bejelentette, hogy orthodox alapra helyezkedik. Az iroda vezetősége a vallási érdekeket tekintve nem ajánlta a felvételt. Ez alkalommal határozatba ment, hogy az orthodox szervezetbe csak olyan hitközségek vehetők fel, melyeknek összes intézményei legalább 5 évre visszamenőleg teljesen megfelelnek a tradícióknak.

— **A radósczei rebbe elhunyt.** Lodzban a múlt pénteken elhunyt R. Eliezer Dov a radósczei rebbe. 20.000 ember kísérte koporsóját. Utódja mint „rebbe” második fia Chájim Oser lett, mivel legidősebbik fia Radóscsén mint rabbi működik.

— **A talmudidézetek hamisítója.** Prágai lapok jelentése szerint Rohling nyugalmazott teológiai tanár most 89 éves lett. Rohling neve igen szomorú emlékeket ébreszt a magyar zsidóság körében. Ő volt az, aki a „Der Talmudjude” c. röpiratában a leg-hallatlanabb rágalmekkel illeti a talmudot és ezen át zsidóságot. A tiszaezlári időben Rohling volt a vérvád-hecc rendezőknek főszakértője. A nemezis azonban utólrte. Dr. Bloch Sámuel rabbi és lapszerkesztő a legélesebben megtámadta, pozdorjává törte összes rágalmaikat és bebizonyította róla, hogy *egy sort sem képes elolvasni az általa idézett talmudból* és hogy mint szakértő hamisan esküdött. Bloch perre akarta kényszeríteni ezzel Rohlingot. A professzor meg is indította a pört, de a tárgyalás előtt visszavonta. Ezzel vége lett tanári működésének, de erkölcsi reputációjának is. 3 évtized óta visszavonultan él, szelleme és hazug rágalmazásai csak a magyar nyelvű szélsőséges zsidógyűlölő sajtó kipuskázásában nyilatkoznak meg néha.

— **Névleges orthodox előjáróság.** A Zsidó Ujság megírta, hogy a póstyéni hitközségből kivált egy elégedetlen csoport és *Machziké Hádosz* címen új hitközséget akar alakítani. A régi hitközség vezetősége ezt meg akarja akadályozni. Erre a csoport nyílt levelet tesz köze, amelyben megállapítja, hogy a póstyéni elnök nyilvánosan tréflit eszik, az alelnök sertéséket hizlal saját háztartása részére, az elenőr pedig a szombati nyugalmat a Szlovenszka-Banka irodájában ünnepli.

— **Palesztina felépítése a világbéke előmozdítója.** Az angol gyarmatügyi miniszter, Amery, Birmingham városában nagy beszédet tartott Anglia poli-

A 40 év óta fennálló

REBENWURZL

orth. כשר szalámi és kolbászárugyár nem reklámokkal szerezte nagy hírnevét, hanem gyártmányainak kimagasló és utólrhetetlen minőségével hódította meg az egész ország fogyasztóközönségét.

Egy próbaomag rendelésével meggyőződik fentiek valóságáról és garantáljuk, hogy állandó vevőink közé sorakozik.

FŐZLET: BUDAPEST, VI., LAUDON UCCA 3.

Mire van szükségünk mikor beköszönt a Purim?...

Öröme!!!

Hogy érhető ez el?...

Sok széppel, jóval, finom enivalóval!!!

Hogy juthatunk hozzá?...

Ha megkérdezzük, vagy levelet írkésztesk WEISZ MÓR süteménygyárára!!!

Mi kapható ott?...

erre már **egyenes** a felelet! Legfinomabb, minden izlésnek megfelelően készült **kindli, keksz-, kétszersült- és teasütemények**, elsőrendű, legkifünőbb **barches**, rendelés szerint is.

Hogy készül tehát a legolcsóbb „slachmónesz”?...

Ha tanácsunkra hallgatva, e cég gyártmányából szerzi be!!!

של פסח dessert, „amilyen még nem volt”

a hushvéli ünnepre **már** beszerezhető!!!

Közkívánatra közöljük a cég címét:

WEISZ MÓR

keksz-, kétszersült- és teasütemény gyára
Budapest, VII., Dob-utca 22.

Telefon: J. 123-65.

tikájáról a közeli Keleten (ami alatt Egyiptomot, Palesztinát és Mesopotámiát kell érteni.) A miniszter megállapította, hogy különösen Palesztinában nagy a fel lendülés. A zsidó bevándorlás az arabok helyzetét is nagyban feljavította. Csökkent a gyermekhalandóság és az élet-nívó megjavult. Ép azért a palesztinai munkának nagy fontossága van, hogy áthidalja azt az ellentétet, amely az európai és ázsiai fajok között van. A világbéke függ az ellentétek megszüntetésétől, aminek szolgálatában áll a Palesztinában folyó kulturmunka.

— **A gyűlölet üdvös tanítása.** Németországban most általános a panasz, hogy a bíróság, vagy elvileg antiszemita, vagy teljesen idegenszerűen viszi az elébe kerülő ügyeket, ha zsidó is szerepel benne és így *öntudatlanul* zsidógyűlölő. Ilyen viszonyok mellett éreklődésre tarthat számot az a mozgalom amelyet a németországi zsidó frontarcosok szövetsége megindított. Propagandát csinál annak, hogy zsidó választott- és becsületbírók alakuljanak, mert szépen el lehet intézni — mondja az egyik indítványozó — például a becsületsértési pöröket e bíróságnál, hisz ezek a pörök ugyis

leginkább kiegyezkedéssel végződnek. Ép ilyen a helyzet a polgári perek legnagyobb részénél. Azt az egyezséget amit a bíróság előtt kötnek, mlután egymás sárral és szennyel megdobálták, megköt-hetnék a zsidó becsületbírók előtt. Minek tehát alkalmat adni a keresztény bírónak elmélkedni a zsidóság rossz tulajdonságairól, hogy mindezek megnyilatkoznak egy-egy az emberi ösztönöket felkorbácsoló per folyamán? E mozgalom természetesen csak visszavetés a régi zsidósághoz, amely oly erősen perhorreszkálta a nem zsidó törvényszék előtti perleskedést (*archoojsz sel akum*) és helyébe din tojre-t, a zsidó választott bíróságot helyezte, amely józan, humánus, gyors s nem szélsőséges, amiért is sokszor előfordult, hogy keresztények is fordultak a zsidó bírósághoz. Erre az igazságra kezdi tanítani a német zsidóságot a bírói elfogultság és gyűlölet.

— **Nagy jelentőségű könyv** jelent meg a magyar-zsidó irodalom terén. Klein Jenő rabbi, a vallássságáról és páratlan tudásáról közismert fővárosi vallás-tanár a *קצור שלחן ערוך* egyik jelentékeny részét *פסח פסח* = Peszach törvényeit fordította magyarra. Igen neves orthodox rabbik is felülvizsgálták és kitűnőnek találták. Megtanítja zsidó testvéreinket arra, hogy a legnagyobb elővigyázatot igénylő szent peszach ünnepe minden egyes rendelkezését hogyan kövessük. Az eredeti szövegnek pontos, szószerint megegyező magyaros fordítását adja, valamint ügyes, pontos magyarázatát minden egyes törvénynek, szokásnak. Hasznos tankönyvül is szolgál mind a zsidó ifjúságnak, mind pedig a felnőtteknek, minthogy közli könyvében pontosan az eredeti héber szöveget is. A mű, mely 76 lapra terjed, nagy, 13-as kvedrát alakban jelent meg, igen csinos kivitelben, a legfinomabb modern papíron nyomtatva. Ara füzve — portón kívül — 2.60 pengő, teljes vászon díszkötésben, arany fedélnyomással 3.60 pengő. Viszonteladónak árengedmény. Megrendelhető a fordítónál, lakik: Budapest, VIII. ker. Szilágyi u. 1/B. II. 1.

— **OLVASÓINK ÉRDEKÉT** véljük szolgálni azért, hogy leközzöljünk lapunkban az ismert, előkelő cégnek, Weisz Mór budapesti teasüteménygyárának hirdetését, mert ezen közlés által módot nyújtunk olvasóinknak arra, hogy értékes és egyben olcsó *»slachmónesz«*-t állithassanak össze.

— **FÜSZER- ES CUKORKAKERESKEDŐK** érdeklődésére közöljük, hogy hazánkban az egyetlen orth. kóser cukorkagyár Neustadt Dávid szombahelyi gyára. Tekintve, hogy a lapunkban megjelent a cukorka ritualitására vonatkozó közleményekre a fogyasztóközön-ség élénken reagált, saját érdeke a fűszerelemek, hogy fenti cégnél eszközöl-jék bevásárlásaikat.

— **NAGY SZERENCSE ERHETI ÖNT,** ha saját érdekében felkeresi Weisz Béla bankházát sorsjegy-rendeléssel. Tekintse meg kérem a cégnek lapunkban közzétett hirdetését.

— **ÉRTEKES PURIM-AJANDEKOT JUTTATUNK OLVASÓINKNAK** a lapunk 5. oldalán megjelenő az *»IMIT«* könyvkiadóvállalat hirdetése által. Elegendő, ha csak annyit jegyünk meg e helyen, hogy a vállalat vezetősége figyelemreméltó hozzájárulással gondoskodott az olvasóközön-ség szellemi *»slachmónesz«*-éről, amennyiben a hirdetés művel nemcsak a legszebbet és legértékesebbet, hanem a legolcsóbbat is nyújtja.

— **ORTHODOX HAZIASSZONY** csak az általánosan elismert UHU pótkávéval főzzen. Gyártási módja által a legkifű-nőbb. Tekintse meg Nagyságos Asszony a cégnek lapunkban közzétett hirdetését.

CSALÁDI HIREK

— **Szép családi ünnepély** folyt le Duschinsky Márkus, a budapesti orth. hitközség képviselőtestületi tagjának, a világhírű huszti főrabbi öccsének házában f. hó. 7-én. Leányát, Olgát, eljegyezte Katzborg Hermann, Katzborg ozi főrabbi fia. Az eljegyzésen jelen voltak a pesti orthodoxia előkelőségei, köztük Sussmann, Steif pesti rabbik, Klein Márkus, a Saszchevre elnöke, stb. A vélegény nagytudásra valló charifesz beszéde után beszéltek még a jegyespár atyjai, valamint nagyatyja, Sussmann rabbi és Klein Márkus. A jó hangulatban lefolyt ünnepély éjféltől ért véget.

Knöpfler Bernát, a bpesti orth. hitközség választmányi tagjának leánya, Klári és Rosenfeld Farkas f. hó. 6-án tartották esküvőjüket előkelő közön-ség részvételével a Kazinczy uccai orth. templom udvarán. Este a hitközség dísztermében folyt le a lakodalom, melyen nagyhatalú beszédet tartottak: Sussmann, Steif, Weinberger S. pesti rabbik, Grosz J. J. budai rabbi, Heiden Géza, stb. Az est fényét nagyban emelték Harimann és Holczter kántorok közreműködése; igen szórakoztató volt a most Budapesten időző *»Zsargon Társulat«* tagjainak előadása. Az est a késő éjszakai órákban ért véget. Szép összeget gyűjtöttek jótékony célokra, így a *»Hizó-háru«* egyesületnek is.

Amiről nem volna szabad felületesen írni

— **Levél a szerkesztőhöz** —

A neológia lapja egy mult szá-mában ujjaéleszti a lap egy régi rova-tát a *»Meturgeman«*-t, amelynek célja, a lap szerint, *»ismeretlen kérdéseket megvilágítani a zsidó tudomány világos-ságánál«*. De mindjárt az első kérdés fir-tatása oly kényes, hogy leghelyesebb lett volna azt nem érinteni. Ha azonban a neolog lap a kérdést mindenáron *»meg-világítani«* óhajtotta, csakis az eset-ben cselekedhetett volna helyesen, ha azt rabbinikus vezéreink véleményének szel-lemében, a tóra fényénél tette volna meg.

A cikk szerint ugyanis *»lehetünk jó és hívő zsidók akkor is, ha nem hisszük, hogy a lélek többször is megismétli az életet ezen a földön«*. Szerény véleményem szerint a lap ezen nézete ma az apikor-szusz-szal határos! Jóllehet, hogy sok száz évnek előtte a gilgul (lélekván-dorlás) még Nagyaink közti vita tárgyát képezte, ma azonban ehhez annyira nem fér kétség, hogy még imánkban is bennfoglaltatik

(הן בגלגול והן בגלגול אחר)

Aki pedig — bármely korszakbeli — Nagyaink döntését el nem fogadja az apikojresz, az mindenekelőtt vét a Tóra *»Loj szószur«* tilalma ellen, azon-felül nem ad a misna tanítására sem, hogy *»הוי דודר במחלתו שלא תבזה«* *»félj belcséink tüzes paraszától, nehogy megperzselődj.«*

A neolog Meturgeman szerint *»csak Izsák Lurja, tanítványa Chaim Vit-tal és a később származott chaszidusok szektája, élükön a csodarabbikkal hisznek a gilgulban, de a zsidó tudomány hermetice elzárkózott előle, sőt a tudósok egész sora élénken tiltakozott ellene, hivatkozva, hogy sem a szent-írásban, sem a talmudban nem esik szó róla«*. — Az Izsák Lurja néven meg-nevezett kabbalista-tudósunk héber el-nevezése *ארי הקדוש* (szent Jiczchok tanítónk). A tradicionális zsidóság csak ezen a néven ismeri, ami legjobban bizonyítja, hogy kiről van szó. A vallásá-hoz szigorúan ragaszkodó hithű zsidó-nál semmi kétség nem fér hozzá, hogy ezen szent rabbin tanítása tóra, s akl abban nem hisz, az apikojrusz.

Ismeretes a nagy Chaszam Szoj-fer mondása *»Wer בנגלה אנטר נסתר nicht glaubt, der glaubt auch nicht בנסתר אנטר«*. Magyarul: aki nyíltan vallja hogy nem hisz a titkos hagyományban, az titokban nyílt tanunkban, a tórában sem hisz.

De nem áll a lap azon beállítása sem, hogy a talmud erről tudomást nem vett volna. Csupán annyi igaz, amit a Ram-bam világosan kimond, hogy ezen tan-nal általában nem szabad foglalkozni. Hogy *»csakis annak üdvös a miszticiz-mus paradicsomkertjében sétálgatni, aki a tóra nyílt tudományával már teljesen jölködt«* Ez is volt az oka annak, hogy tudósaink ezen tudomány tanításáról év-századokon át vonakodtak, de maga a tan kétségén kívül megvolt, csupán általában nem értették s ma sem értik.

A Mindenható azonban minden kor-szakban olyan vezéreket küldött a zsi-dóságnak, amilyenekre éppen szükség volt. Hogy az *ארי הקדוש* is ily szük-ségszerű missziót teljesített, amikor a ha-gyományaink alapuló misztikus tan egy részét felfedte, a mai utókor igazolja legjobban, amikor igazi vallásos élet csakis ott képes begyökeredződni, ahol némi chaszidusz is honol.

Szűrjük tehát le az elmondottak alap-ján a tanulságot. Az *ארי הקדוש*, a szent Lurja tanítása igenis szentírás! Te-hát csakis az lehet jó zsidó, aki abban hisz, és mielőtt az Izsák Lurja nevet ki-ejti, legalább egyszer megrázkódik...

Ezek után arra kérem Önt, mélyen tisztelt Szerkesztő ur, hogy véssé az ortho-doxia tudatába, milyen téves az a felfogás, hogy az orthodox zsidónak mindegy, milyen felekezeti lapot olvas. Chaszidikus legendák és chaszidikus alapon megkonstruált apikorszesz — igazán nem stilszerű, különösen nem ortho-dox szempontból.

Márkus József, Bonyhád

*

A szerkesztőség utóirata.
A fent közölt levélnek csak írója iránti tekintetből adtuk helyet. Egyéb-iránt nem akarunk ilyen, a hetisajtóba egyáltalában nem való, belső, a vallásos szív legszentebb érzésvilágához tartozó kérdéstről írni.

ארטה כשר
של פסח

Vénus ételzsir

Snyders győri orth. főrabbi ur
hechserével ellátva

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, cse-mege-és élelmiszer-üzletben kapható
Gyártja:

GLAJMŰVEK R. T.
Kohn Adolf és Társa
Győr—Budapest
Báthory ucca 5. Tel.: T. 8—22.
Képviseli:
Sussmann Lipót és Társa
Telefon: „Ujpest“ 161

A SORS UTJA

— ÉLETKÉP —

Irta: **MANHEIM-MEHR IDA**

(Az eddigi közlemények tartalma:

Rózsit, a rabbi kisleányát, aki szülei akarata ellenére szombaton jégre ment és vízbe esett, jeges vízből kiment. Mérei ügyvéd Miska gimnázista fia. A fiu, akit otthon nem neveltek zsidó tradíciók szerint, megismerkedik a rabbi házában a zsidó vallás bensőséges voltával. Nagy szorgalommal készül barmicvojára a rabbi két fia Salamon és Móric segítségével.)

III.

Elérkezett a várva-várt szombat napja, örvendező szülei vel ment a templomba és izgattottan várta azt a percet, midőn őt hangosan fogják hívni a Tórához.

Szinte csodálkozott önmagán, midőn ez megtörtént, hogy olyan bátran merészel az emelvényre fölmenni és hangos szóval mondá el az áldást, mit a kántor felolvasása követett. Azután ismét ő mondá el az imákat és 100 pengőt ajánlott fel az örömműnk alkalmából szegény iskolásfiúk segélyezésére. Midőn az emelvényről lement, mindenfelől gratuláltak, tisztelt atyjának is szerencsét kívántak, elsősorban a pap, derék fiához; milyen boldog volt ő most! Föltekintett a karratra, s zemei édesanyja tekintetét keresték. Az könnyein keresztül mosolyogva intett neki. Oh, ez a jelenet sohasem fog elmosódni életében, emlékeztetni fogja örökké, hogy ő Izráelnek hű gyermeke.

Mérei Miska napjai ezután folytonos tanulás közt teltek. Jó fel fogása és fogékony szive volt, önérzetes, de azért szerény, illedelmes magaviselete miatt tanárai szerették, szüleinek pedig büszkeségét képezte.

A tisztelendő urhoz még azután is eljárt néha-néha, különösen, ha az maga hívta meg őt valamely ünnep vagy családi esemény alkalmából. Így ott volt, midőn Salamon társa konfirmálását ünnepelték; ez peszach előtt

két héttel történt, de még nagyobb ünnepléssel folyt, mint nája. Salamon ugyanis talmudot tanult és nemcsak azzal tüntette ki magát, hogy a maltirt maga olvasta fel, hanem azonkívül i-tentisztelet után a rabbi-atyja által villásreggelire meghívott szépszámú vendégek előtt igen szép beszédet is mondott. A fiut éltették, a szülőket jókívánságokkal halmozták el, délután pedig a hölgyekl átogatják meg a papnét és vége-hossza nem volt a vendégeskedésnek.

Miska örült barátja, Sali, ünnepeletetésének. Habár világi ismeretek dolgában Miska előrehaladottabb volt, de a héber tudás őt bölcsébbé, érettebbé tette és a barátság mellett mintegy tiszteletet érzett iránta.

Móricz meg éppen egész kis tudós volt az ő 15 évével és egész szónoklatokat tartott Miskának a zsidó törvények és erkölcsök köréből. Miska szerette őket hallgatni és viszont saját tudásával tündökölt, így sokat is tanultak egymástól.

Rózsika pedig ott lebzelt mindig közöttük; kis szive hálaérettel volt eltelve Miksa iránt, örült, ha valami jóval kinálhatta, áhitattal csüngött szavain és még mindig hős gyanánt szerepelt előtte.

Miksa pedig mind egy jó bátya bánt vele. Mosolyogva fogadta el tőle a nyalánságokat, levevőképet, cukrosmanitját és meséskönyveket hozott neki. Általában az egész családi kört szeretete s így örömmel fogadta el a meghívást a peszachi széder estékre is szülei beleegyezésével.

IV.

Husvétra haza jött Ede is, mi-

vel rég nem látták egymást, pilanatra sem váltak el egymástól.

Ede már egyetemi joghallgató, élénk, törekedő 19 éves ifju volt, de a vallásos életről fogalma sem volt, nagyon meg volt lepve, midőn Miska a peszach előestéjén azzal hozakodott elő, hogy ő elmegy a papékhoz a szédert meghallgatni.

Ede előbb kinevette.

— Hát mióta lettél te olyan szent zsidó és hogyan jössz te a papékhoz? — kérde.

De azután, mikor Miksa elbeszélte, hogyan ismerkedett meg a családdal, Rózsika megmentését és esetelte előtte az egyes családtagokat, mielő barátságosak, szívélyesek, szépek és nemesek, szinte kíváncsi lett maga is. Hát aztán szívesen látnának engem is, ha elkísérnélek? — kérde kételkedően.

— Hogyne, hogyne! — mondá Miska és nyakába ugrott örömben a bátyjának. — Csak gyere, gyere, rosszul is esnék nekem téged itthon hagyni, miért nem is hivatalak magammal és aztán kedves apa is mondta, hogy tanulni fogsz te a szünidőben a tefilinnel imádkozni, illik tehát, hogy most bemutassalak.

— Tanul a kánya — mondja Ede —, jut eszembe, ha eddig nem tanultunk, de azért csak elmegyek veled, azt mondom, szép kisasszony is van a háznál?

— Oh, Majvin kisasszony olyan, minnt egy tündér! Szép, szőke haja úgy fonja körül fehér, gömbölyű arcát, mint egy korona és olyan fehér és piros, mint Hófehérke; mindig tréfál, jókedvű és ha nevet, gödröcskék keletkeznek a két orcáján és olyan kedves ilyenkor.

— No lám, milyen műértő vagy — vágta közbe Ede —, te kis kópé, gyerünk hát és ezzel elindult a két testvér a papi lak felé.

(Folyt. köv.)

Legolcsóbb, legértékesebb és legcélszerűbb
משלוח מנות Tomché Jesivosz sorsjegyek.

A hirdetésekben említett kastusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-
tagon szedett betűkből 32 fillér.
Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10,
Hirdetések dija előre fizetendő.

Samesz-metszői állás!

A budai izr. hitközség pályázatot hirdet samesz-metszői állásra. Pályázhatnak mindazon magyar állampolgárok, akik sochet-ubodek, előimádkozó, balkore és balkoera képességgel bírnak, három rabbitól kabólót nyertek. Javaldalmazás a hitközségnél rendszerezésért fizetési osztály szerint és a szokásos mellékjövédellel. Az állás azonnal elfoglalható. Pályázatok a budai izr. hitközséghez (II., Fő ucca 12. I. 8.) intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Groszberg Jenő

Legszébb zsidó könyvek!

Heine: Bacharachi rabbi Ara 2 Pengő
Dr. Singer Leó: Apró történetek a Talmudból és a Midrásból. Ara Pengő 120
Patai József: Zsidó Irások. Ara 240
Sass Irén: Énekek éneke. Ara 320

Megrendelhető a **REMÉNY** zsidó ifjusági folyóirat kiadóhivatalában. Minden új előfizető 50 százalékos kedvezményt kap a könyveknél.
Budapest, IV., Magyar ucca 3. II. em. 3.

Megnyilt a כשר Kávémérés és uzsonnázó

Budapest, Rombach-ucca 16.
a Tauber-féle udvari helyiségben.
התאחדות חיי חיים ויהיה יודא נוסל
Nyitva reggel 5 órától este 10-ig.
Olcsó szobák a második emeleten.

GALLÉROKAT,

frakkmellényt új eljárással 8 óra alatt is
RIFOGÁSTALANUL TISZTIT
a „**KIRÁLY**” gőzmosoda, kelmelesztő és vegytisztító
IV. Magyar-u. 6., V. Bálvány-u. 23., VII. Király-u. 15.,
VII. Dohány-u. 20. Telefon: 191-33.

A vidék részére külön postaosztály

Ugyanott a legkiválóbb vegytisztítás és kelmelesztés.
Az új tisztítási eljárás folytán a gallérok háromszor
annyi ideig tartják meg épségüket mint eddig.

A közelgő ünnepek alkalmával van szerencsém kitűnő minőségű **orth. כשר של פסח boraimat**

ajánlani. — Állandóan raktáron tartok egy I-rendű tokaji, valamint józamatu pecsenye és asztali borokat a legolcsóbb árban.
GEZOVITS VILMOS borpince,
VII., Klauzál-tér 16.
Telefon: József 114-69.

A pozsonyi Rabbiiskola végzett hallgatóinak tízéves találkozója!

A pozsonyi Rabbiiskola 1917 évi szemeszterében végzett hallgatóit felkérem, hogy címüket és csatlakozásukat az ez évi „Lag-beomer“-kor Pozsonyban tartandó 10 éves találkozó megszervezése érdekében hozzám bejelenteni kegyeskedjenek. — A találkozó ünnepélyes megnyitása a „Lag-beomer“-követő vasárnap lesz megtartva. Cím: Welcz Ignác, Oradea Nagyvárad, Bulv. Regele Ferdinand 16.

BÉLYEGZŐKET NYOMTATVÁNYOKAT

héberszövegeket is kifogástalanul, hibamentesen szállít
ABRAHÁM nyomda és bélyegzőgyár Kecskemét
Szombaton zárva.

In Windmühle שמורה **MEHL**
gemahlenes

zu haben bei

Herman Weiner, Jászkarajenő

כשר של פסח SZILVA

boszniai szilva ledában, a budapesti orth. rabbinátus hechsereivel ellátva
nagybányai szilva zsákokban, a nagybányai orth. főrabbi hechsereivel ellátva.
Nagybani egyedüli elárusító: **FISCHL MÓR** Budapest, VI., Hajós ucca 31.

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII, Sip ucca 10. Jellegű levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. Ajánlata komoly és megbízható. Dohány-u. 68.

GAZDAG FÖLDBIRTOKOS, nem hozományvadász, csinos urleányt vagy gyermektelen uriaszsonyt 35-42 évig feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

BENŐSULHET 40-45 éves szerény-igényű ember fővárosi üzletbe. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

GAZDAG CSALAD nagyobb hozománnyal férjhez adná leányát. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

NŐSULNE GEPÉSZMÉRŐK, orvos, ügyvéd, földbirtokos. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

FISCHER régi, elismert, megbízható házasságközvetítőhöz bizalommal fordulhat. Dohány-u. 68.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b, Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

BENŐSULHET intelligens, vallásos uriszabó elsőrangú vidéki szabóságba. Cím a kiadóban.

RAK BESZOD leveleznék szellemes orth. uriflúkkal, jókedvű szőke, barna leányok. Csak míg férjhez megyünk — mászhoz! »Im loj achsov érmiszáj?« jellegére a kiadó továbbít.

KERESEK CSINOS, fiatal fiatal leánynak vallásos, jóhangu jesivákat végzett fiataljembert. Hozomány 4000 pengő, lakás és egy állás, mely havi 650 pengő jé védelemmel van egybekötve. Leveleket »Biztos jövő« jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Állást nyer.

KERESEK vallásos zsidóleányt, ki perpektül jól főz, süt és egyéb háztelendőkben segítkezik. Jó bánásmódban részesül. Klein Ferdinándné, Makó.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában jártas előkelő családból való intelligens leány házikisasszonyi, esetleg mint perpekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosítatik. Cím a kiadóban.

TÖNKREMENT 40 éves kereskedő, ki kitanulta az aprómarha vágást, melyről 3 orth. rabbittól bizonyítványa van, jó előimádkozó és vállalja a sameszi teendőket, elhelyezkedést keres. A hitestvérek megkeresését »Megélhetés 613« jeligen a kiadó továbbítja.

JOGTUDOMANYI doktor szombattartó ügyvédnél ügyvédjelölti állást keres. Mint nyug. államvasuti tisztviselő arcképes igazolvánnyal is rendelkezik. Tekintve, hogy szombattartás miatt oly csekély az elhelyezkedési lehetőség, kéri a szombattartó ügyvédek szíves megkeresését. Cím a kiadóhivatalban.

NAGY GYAKORLATTAL bíró mérlegképes könyvelő, borszakmában jártas fiatalember keres szombattartó cégnél szakmaválogatás nélkül állást. Választ »Kitűnő munkaező« jeligére kér.

ÜVEG- ÉS PORCELLANFESTÉSZET és annak beégetéséhez pénzes társat keresek. Szakismeret nem szükséges. Szíves megkeresés esetén cím a kiadóban.

Fenákel Jónás
zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-
biság felügyelete alatt.
Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54.
Naponta friss áru. Házhoz szállítás.
Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle
orth. כשר
SZALÁMIGYÁR
Debrecen
Ajánlja elismerten legjobb **kővér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölt húsgyártmányait
a legolcsóbb napi árak mellett.
Szállítás postán naponként kétszer.
Cím: **Paneth Szalámigyár Debrecen.**
Telefon: 7-22.

ויכטיג אויף פורים!
מגילת אחרונת איבערעטצט אויף ריים (גראם)
אין יידיש-דייטשער שפראכע געדוקקט ווער
אינטערעסאנט. פריי אין גולדען (12 500 ק)
בעמראן אים פארהויין אויף אדרעססע:
Weisz Izrael Miskolc, Szentpéteri-
kapu 10.
ערוף עווענטועלל אויך אנדע פורים-שפיעל צו
בעקאממען וויד.

Nagy szerencsében részesülhet,
ha nálunk vesz részt az osztálysorsjátékban.
Főnyeremény szerencsés esetben
ÖTSZÁZEZER PENGŐ.
Minden második sorsjegy nyer!
Rendeljen tehát mielőbb sorsjegyet
WEISS BÉLA és TÁRSA
Bankház Főelárusítóknál
BUDAPEST, VII., Dob ucca 9.
Sorsjegyárak osztályonként
1/1 1/2 1/4
20 P. 10 P. 5 P.
Huzás április 9-én és 12-én
Szombat és ünnepnap zárva.

Hajszálakat

összes szépséghibák kezelése. (Arcpólas olcsó bérletrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.
Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel
Pollák Sarolta „Miracle“
Budapest, Andrassy-ut 38. hajeltávolító szer szétküldése utasítás-sal.

Felelős nyomdavezető WEITZ KAROLY

יידישע צייטונג

בעד

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90.
ALAPITOTTA: GROSZBERG LIPÓT זל
ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.-
" " 1/2 " " 10.-
" " 1/4 " " 5.-
Postachequekontó-szám: 50.791.

Purimi visszapillantás

A zsidó történet a nagy, a Megilla könyvében megírt purimi esemény mellett vagy ötven más szűkebbkörű purimot ismer. A bajtól megmenekült hívek a gondviselés megnyilatkozását írásban megrögzítik és emlékét évenként felújítják. Ilyen értelemben a magyar orthodoxia is ünnepelhet az idén egy Deák Ferenc-purimot.

Ebben az évben a zsidóság egykori megmenekülésének napja március 18-ára esik. Ez a dátum eszünkbe juttatja az 57 év előtti március 18-át. 1870. év március 18-án tárgyalta le a képviselőház a »Hitör« orthodox egylet folyamodványát egy különálló orthodox szervezet megalakítására.

Arról volt szó, hogy ne kényserítsék a vallásos hívőket a neológ kongresszusi szervezet elfogadására, mert ez egyet jelentett a hitközségi intézmények elvállaltalanításával és a tóratanulás fényének elsötétítésével. A kérvény tárgyalása kezdetén a helyzet nagyon kritikus volt. W a h r m a n n Mór, a neológ vezérférfit és a kormány intimsusa dörgedelmes beszédet tartott a szeparáló törekvések ellen, felhangzott azután J ó k a i Mór szava az orthodoxia ügye mellett, a mérleg serpenyője ide-oda billent, míg Deák Ferenc, a hazai bölcsé a szavával eldöntötte a kérdést. Az orthodoxia külön szervezetre nyert engedélyt és az azóta elmúlt 57 esztendő tanusa-

got tehet arról, hogy mennyi zsidó érték forgott akkoron veszedelemben kisebb és nagyobb kaliberű Hámának miatt és hogy az orthodoxiának joga és oka van szeretettel megemlékezni a Deák Ferenc-purimról.

Az 57 év előtt alkotott keret azóta a felsőházi képvisellel betetözést nyert, de igazi értékét mégis benső,

vallási és tóratanulási tartalma adja. Ugy van ez, mint a megillában olvasható: lajhüdim hojszo ojro veszimcho veszoszojn vije kor. Egyfelől ott a külső megbecsülés feletti örvendezés, de másfelől ott kell lennie a Tóratanulás fényének és a vallási parancsteljesítés benső örömeinek.

Adar hó 7-ike Budapesten

— A Chevra rendes közgyűlése — Uj tisztikar választása — Chevra-szüde —

A budapesti orthodox hitközség, ill. Chevra Kadisa ez évben is kegyelettel ülte meg Majse Rabénu halálának évfordulóját. A fényesen kivilágított és zsufolásig megtelt Kazinczyutcai főtemplomban (a Chevra tagjainak bőjtölése folytán) a Mincha ima keretében »Vjchal« tórai felolvasás volt. Az ima befejezése után Hartmann Dávid főkantor kórusával, mély áhitattal recitálta a múlt év óta a balandók sorából elköltözött — a »Zsidó Ujság« két hét előtti számában közölt* — nagyjainkért a kél molé rachamin imát. Ugyancsak eljuttatta a hívők fohászát a hitközségnek ez évben kidölt két oszlopos tagjának: R. Arje Grossberg זל és R. Smájó Ehrenfeld זל lelki üdvéért.

* Itt említjük meg az Adar 7-iki listánkhoz pótlólag R. Avrohom Cevi Klein szilasbalhási főrabbit z. c. l.

A Chevra Kadisa csütörtökön délután tartotta meg ezévi rendes közgyűlését. Dr. Friedmann Izidor elnök virágnyelvű ékesszólással köszöntötte a megjelenteket. Rámutatott a Chevra impozáns fejlődésére és azon számtalan jótéteményre, a mellyel a Chevra az elmúlt évben dicsekedhet. Szónok ezután megindult hangon mutat rá azon pótolhatatlan veszteségekre, melyek az elmúlt évben a hitközséget érték. Különösen kiemel 10 tagot, akiket a sors kérérlhetetlen akarata közülünk elragadott. A kegyelet adóját róttá le a nagy talmudtudóssal R. Gavriel זל Hunwald dal szemben. Megható szavakban emlékezett meg bold. főszerkesztőnk-ről, R. Arje Grossberg זל-ről, aki — ugymond — hervadhatatlan érdemei által magát a Chevránál is halhatatlanná tette.